

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24

เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บทนำ

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้กิจการที่เสนอรายงานต้องเปิดเผยรายการระหว่างกิจการที่เกี่ยวข้อง¹ และความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยโดยไม่คำนึงว่าจะมีรายการระหว่างกันหรือไม่

ขอบเขต

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องถือปฏิบัติกับ

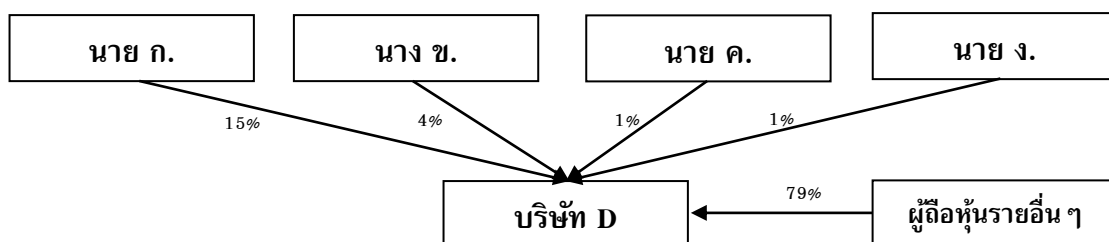
1. การระบุลักษณะความสัมพันธ์ และรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
2. การระบุยอดคงค้าง รวมถึงภาระผูกพันของรายการระหว่างกิจการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
3. การระบุสถานการณ์ที่ต้องเปิดเผยรายการตามข้อ 1. และ 2. และ
4. การกำหนดการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการระหว่างกันเหล่านั้น

คำนิยาม

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (A related party) หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เป็นผู้จัดทำงบการเงิน (มาตรฐานฉบับนี้หมายถึงกิจการที่เสนอรายงาน)

1. บุคคล หรือสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของบุคคล² นั้น เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงาน ถ้าบุคคลนั้น
 - 1.1 มีการควบคุมกิจการ หรือมีการควบคุมร่วมในกิจการที่เสนอรายงาน
 - 1.2 มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการที่เสนอรายงาน หรือ

ตัวอย่างที่ 1 - บุคคล และสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของบุคคลนั้นมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือบริษัท

¹ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ได้ใช้สำหรับการพิจารณาและเปิดเผยข้อมูลรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียน การพิจารณาและการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว บริษัทต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ด. หรือเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

² หมายถึง สมาชิกในครอบครัวของบุคคลใดๆ ที่คาดว่าจะอาจมีอิทธิพลต่อหรืออาจได้รับอิทธิพลจากบุคคลนั้นในการทำรายการกับกิจการ ทั้งนี้ สมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดให้รวมถึง

1. สามี ภรรยา และบุตรของบุคคลนั้น
2. บุตรของสามี ภรรยาของบุคคลนั้น และ
3. บุคคลในอุปการะของบุคคลนั้นหรือของสามี ภรรยาของบุคคลนั้น

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

นาย ก. และนาง ข. เป็นสามีภรรยาด้วยกัน นาย ค. เป็นบุตรของนาย ก. และนาง ข. ส่วนนาย ง. เป็นบุตรของนาง ข. และอดีตสามีของนาง ข. บุคคลทั้ง 4 ถือหุ้นของบริษัท D ในสัดส่วนตามภาพด้านบน ทั้งนี้บุคคลทั้ง 4 ไม่ได้เป็นผู้บริหารในบริษัท D

กรณีนี้ บุคคลทั้ง 4 (รวมกัน) ถือเป็นกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท D เนื่องจากมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือบริษัท D (รวมสิทธิออกเสียงเท่ากับ 21%)

- 1.3 เป็นสมาชิกของผู้บริหารสำคัญ³ของกิจการที่เสนอรายงาน หรือบริษัทใหญ่ของกิจการที่เสนอรายงาน

ตัวอย่างที่ 2 - บุคคลที่เป็นสมาชิกของผู้บริหารสำคัญของบริษัทใหญ่ของกิจการที่เสนอรายงาน

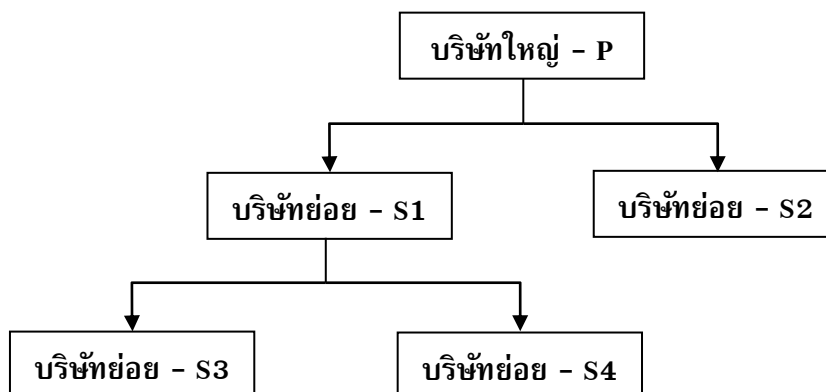
ในมุมมองของบริษัทย่อย - B:

นาย ก. เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากนาย ก. เป็นผู้บริหารคนสำคัญของบริษัทใหญ่ (บริษัท A)

2. เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงานหากเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

- 2.1 กิจการและกิจการที่เสนอรายงานเป็นสมาชิกในกลุ่มกิจการเดียวกัน (ซึ่งหมายถึงบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย และบริษัทย่อยในกลุ่มเดียวกันซึ่งเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน)

ตัวอย่างที่ 3 - บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย และบริษัทย่อยในกลุ่มเดียวกัน

³ หมายถึง บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการวางแผน สั่งการ และควบคุมกิจกรรมต่างๆ ของกิจการ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้ รวมถึงกรรมการของกิจการ (ไม่ว่าจะทำหน้าที่ในระดับบริหารหรือไม่)

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ในมุมมองของบริษัทใหญ่ - P:

ทั้งบริษัทย่อย - S1 S2 S3 และ S4 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัททั้งหมดเป็นบริษัทย่อยของบริษัทใหญ่ - P

ในมุมมองของบริษัทย่อย - S1:

บริษัทใหญ่ - P เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นบริษัทใหญ่ของบริษัท

บริษัทย่อย - S2 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นบริษัทย่อยในกลุ่มเดียวกัน

บริษัทย่อย - S3 และ S4 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นบริษัทย่อยของบริษัท

ในมุมมองของบริษัทย่อย - S3:

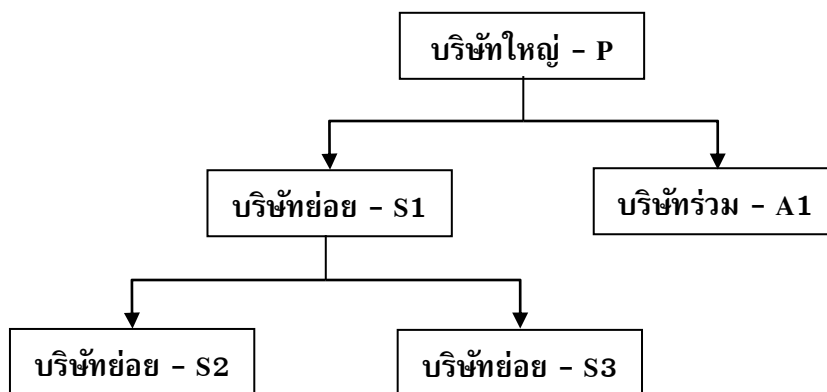
บริษัทย่อย - S1 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นบริษัทใหญ่ของบริษัท

บริษัทใหญ่ - P เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นบริษัทใหญ่ในลำดับสูงสุด

บริษัทย่อย - S4 และ S2 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นบริษัทย่อยในกลุ่มเดียวกัน โดยมี P เป็นบริษัทใหญ่ในลำดับสูงสุดร่วมกัน

2.2 กิจการหนึ่งเป็นบริษัทร่วมหรือการร่วมค้าของอีกกิจการหนึ่ง (หรือเป็นบริษัทร่วม หรือการร่วมค้าของสมาชิกในกลุ่มกิจการซึ่งกิจการอื่นๆเป็นสมาชิก)

ตัวอย่างที่ 4 - บริษัทร่วม

ในมุมมองของบริษัทใหญ่ - P:

บริษัทร่วม - A1 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นบริษัทร่วม

ในมุมมองของบริษัทร่วม - A1:

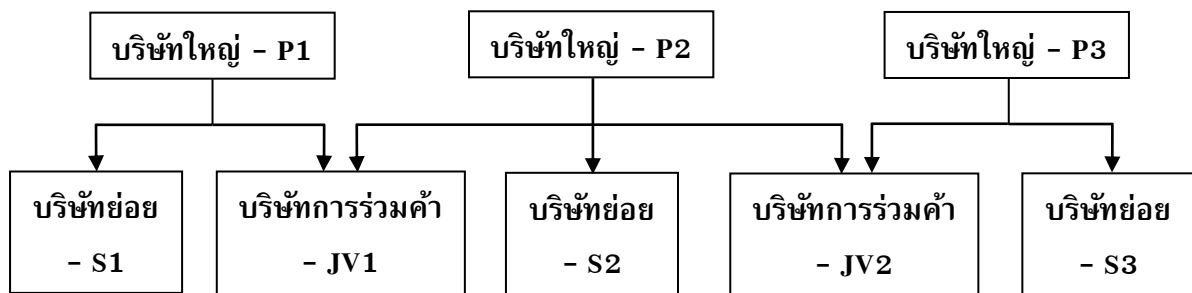
บริษัทใหญ่ - P เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทร่วม - A1 เป็นบริษัทร่วมของบริษัทใหญ่ - P

บริษัทย่อย - S1 S2 และ S3 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทร่วม - A1 เป็นบริษัทร่วมของกลุ่มกิจการซึ่งมี บริษัทใหญ่ - P เป็นบริษัทใหญ่

2.3 กิจการทั้งสองเป็นการร่วมค้าของบุคคลที่สามคนเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 5 - การร่วมค้าของบุคคลที่สามคนเดียวกัน

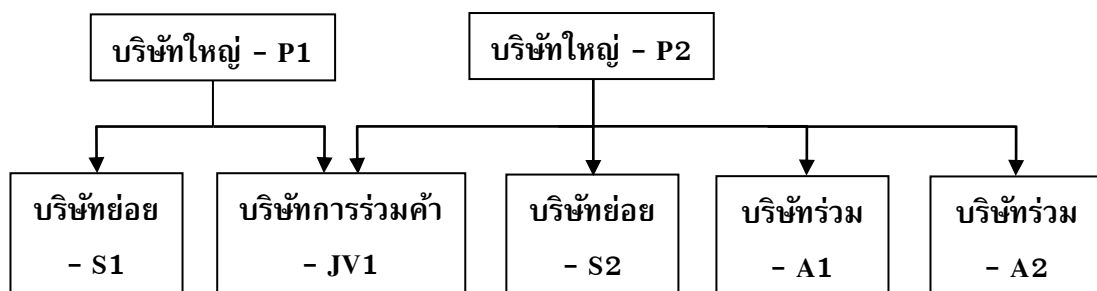
ในมุมมองของบริษัทการร่วมค้า - JV1:

บริษัทการร่วมค้า - JV2 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทการร่วมค้า - JV1 และบริษัทการร่วมค้า - JV2 มีผู้ร่วมค้าร่วมกันคือ บริษัทใหญ่ - P2

นอกจากนี้ บริษัทใหญ่ - P1 และ P2 และบริษัทย่อย - S1 และ S2 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทการร่วมค้า - JV1 เป็นการร่วมค้าของกลุ่มกิจการ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบริษัทใหญ่ - P1 และกลุ่มบริษัทใหญ่ - P2 (ดูข้อ 2.2)

2.4 กิจการหนึ่งเป็นการร่วมค้าของบุคคลที่สามและอีกกิจการหนึ่งเป็นบริษัทร่วมของบุคคลที่สาม

ตัวอย่างที่ 6 - การร่วมค้าและบริษัทร่วมของบุคคลที่สามคนเดียวกัน

ในมุมมองของบริษัทร่วม - A1:

บริษัทการร่วมค้า - JV1 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทใหญ่ - P2 เป็นผู้ร่วมค้า ในขณะเดียวกันก็เป็นผู้ลงทุนที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญในบริษัทร่วม - A1

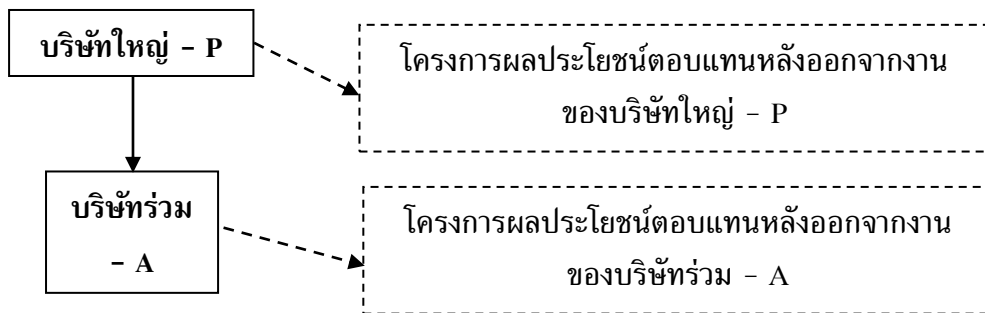
นอกจากนี้ บริษัทใหญ่ - P2 และบริษัทย่อย - S2 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทร่วม - A1 เป็นบริษัทร่วมของกลุ่มกิจการซึ่งมีบริษัทใหญ่ - P2 เป็นบริษัทใหญ่

อย่างไรก็ดี บริษัทร่วม - A2 ไม่ถือเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

- 2.5 เป็นโครงการผลประโยชน์ตอบแทนหลังออกจากราชการสำหรับผลประโยชน์ของพนักงานของกิจการที่เสนอรายงาน หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงาน หากกิจการที่เสนอรายงานเป็นโครงการผลประโยชน์เอง นายจ้างซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่เสนอรายงาน

ตัวอย่างที่ 7 - โครงการผลประโยชน์ตอบแทนหลังออกจากราชการสำหรับผลประโยชน์ของพนักงานของบริษัทและบริษัทร่วม

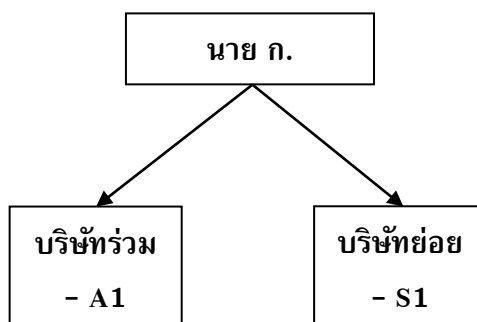

ในมุมมองของบริษัทใหญ่ - P:

โครงการผลประโยชน์ตอบแทนหลังออกจากราชการของบริษัทใหญ่ - P เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นโครงการผลประโยชน์ตอบแทนหลังออกจากราชการสำหรับผลประโยชน์ของพนักงานของกิจการ ในขณะที่เดียวกันโครงการผลประโยชน์ตอบแทนหลังออกจากราชการของบริษัทร่วม - A เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นโครงการผลประโยชน์ตอบแทนหลังออกจากราชการสำหรับผลประโยชน์ของพนักงานของกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการ

- 2.6 กิจการถูกควบคุม หรือถูกควบคุมร่วมโดยบุคคลที่ระบุในข้อ 1.

ตัวอย่างที่ 8 - กิจการที่ถูกควบคุมโดยบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการที่เสนอรายงาน

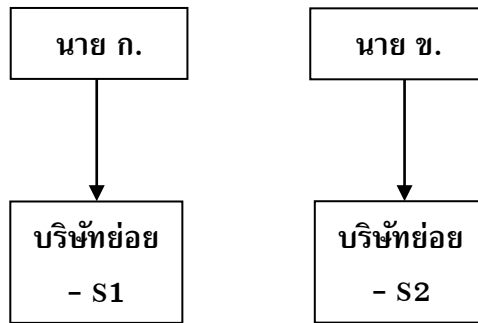

ในมุมมองของบริษัทร่วม - A1:

บริษัทย่อย - S1 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทย่อย - S1 ถูกควบคุมโดยนาย ก. ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือบริษัทร่วม - A1

ตัวอย่างที่ 9 - กิจการที่ถูกควบคุมโดยบุคคลที่มีอำนาจควบคุมในกิจการที่เสนอรายงาน

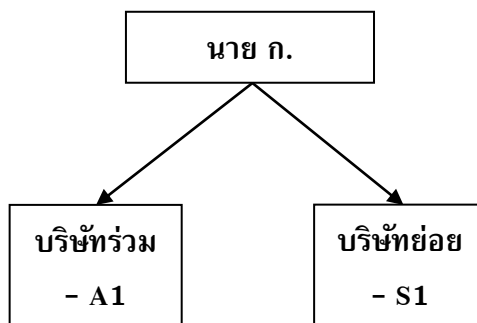
นาย ข. เป็นบุตรของนาย ก.

ในมุมมองของบริษัทย่อย - S1:

บริษัทย่อย - S2 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทย่อย - S2 ถูกควบคุมโดยนาย ข. ซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดของนาย ก.

2.7 บุคคลตามที่ระบุในข้อ 1.1 มีอิทธิพลที่มีนัยสำคัญเหนือกิจการ หรือเป็นสมาชิกของผู้บริหารสำคัญของกิจการ (หรือของบริษัทใหญ่)

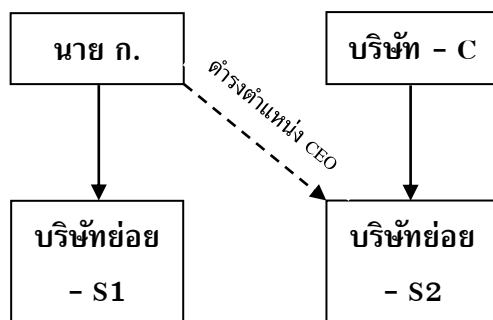
ตัวอย่างที่ 10 - บุคคลที่ควบคุมกิจการที่เสนอรายงานเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการ

ในมุมมองของบริษัทย่อย - S1:

บริษัทร่วม - A1 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากนาย ก. (ซึ่งควบคุมบริษัทย่อย - S1) มีอิทธิพลที่มีนัยสำคัญเหนือบริษัทร่วม - A1

ตัวอย่างที่ 11 - บุคคลที่ควบคุมกิจการที่เสนอรายงานเป็นสมาชิกของผู้บริหารคนสำคัญของกิจการ

นาย ก. เป็นผู้บริหารคนสำคัญในบริษัทย่อย - S2

ในมุมมองของบริษัทย่อย - S1:

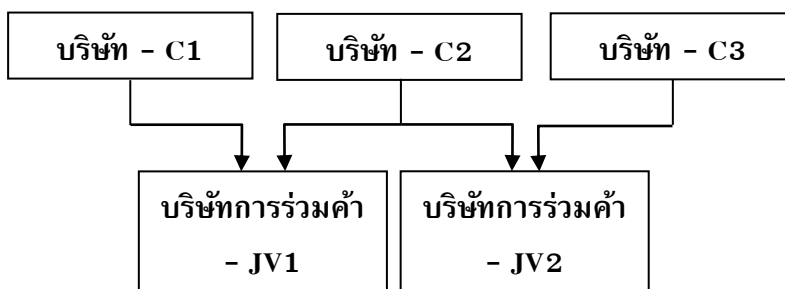
บริษัทย่อย - S2 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจาก นาย ก. (ซึ่งควบคุมบริษัทย่อย - S1) เป็นสมาชิกของผู้บริหารสำคัญของบริษัทย่อย - S2

รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (A related party transaction) หมายถึง การโอนทรัพยากร บริการ หรือภาระผูกพัน ระหว่างกิจการที่เสนอรายงาน และบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน โดยไม่คำนึงว่าได้มีการคิดราคาระหว่างกันหรือไม่

ลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่ถือเป็นบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

1. กิจการสองกิจการมีเพียงกรรมการคนใดคนหนึ่ง หรือผู้บริหารสำคัญคนใดคนหนึ่งร่วมกัน หรือเนื่องจากสมาชิกคนหนึ่งของผู้บริหารสำคัญของกิจการหนึ่งมีอิทธิพลเหนืออีกกิจการหนึ่ง
2. ผู้ร่วมค้าสองรายเพียงแต่ทั้งสองควบคุมร่วมกันในการร่วมค้า

ตัวอย่างที่ 12 - ผู้ร่วมค้าสองรายควบคุมร่วมกันในการร่วมค้า

ในมุมมองของบริษัท - C1:

บริษัท - C2 ไม่ใช่กิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นเพียงผู้ร่วมค้าที่ควบคุมร่วมกันในบริษัทการร่วมค้า - JV1

ในมุมมองของบริษัทการร่วมค้า - JV1:

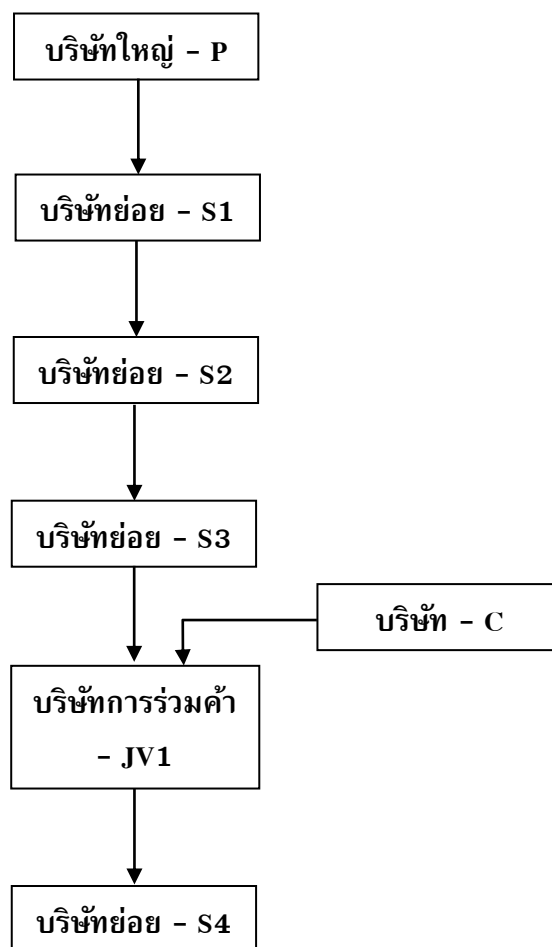
บริษัทการร่วมค้า - JV2 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากบริษัทการร่วมค้า - JV1 และบริษัทการร่วมค้า - JV2 มีผู้ร่วมค้าร่วมกันคือ บริษัท - C2

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

3. กิจการเพียงแต่มีความสัมพันธ์ในการทำธุรกิจตามปกติกับกิจการดังต่อไปนี้ (แม้ว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจกระทบต่อความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการ หรืออาจทำให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจของกิจการก็ตาม)
 - 3.1 ผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน
 - 3.2 สหภาพการค้า
 - 3.3 กิจการสาธารณูปโภค และ
 - 3.4 ส่วนงานและตัวแทนของรัฐบาล ซึ่งไม่มีการควบคุม ควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการที่เสนอรายงาน
4. ลูกค้า ผู้ขาย เจ้าของสิทธิทางการค้า ผู้จัดจำหน่าย หรือตัวแทนโดยทั่วไป ที่กิจการมีรายการค้าด้วยในปริมาณที่มีนัยสำคัญ อันเป็นเพียงการพึ่งพาต่อกันทางเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ในการกำหนดคำนิยามของกิจการที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทร่วมให้รวมบริษัทย่อยของบริษัทร่วม และการร่วมค้าให้รวมบริษัทย่อยของการร่วมค้า ดังนั้นบริษัทย่อยของบริษัทร่วม และผู้ลงทุนซึ่งมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญสำคัญเหนือบริษัทร่วมเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ตัวอย่างที่ 13 - บริษัทย่อยของการร่วมค้า

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

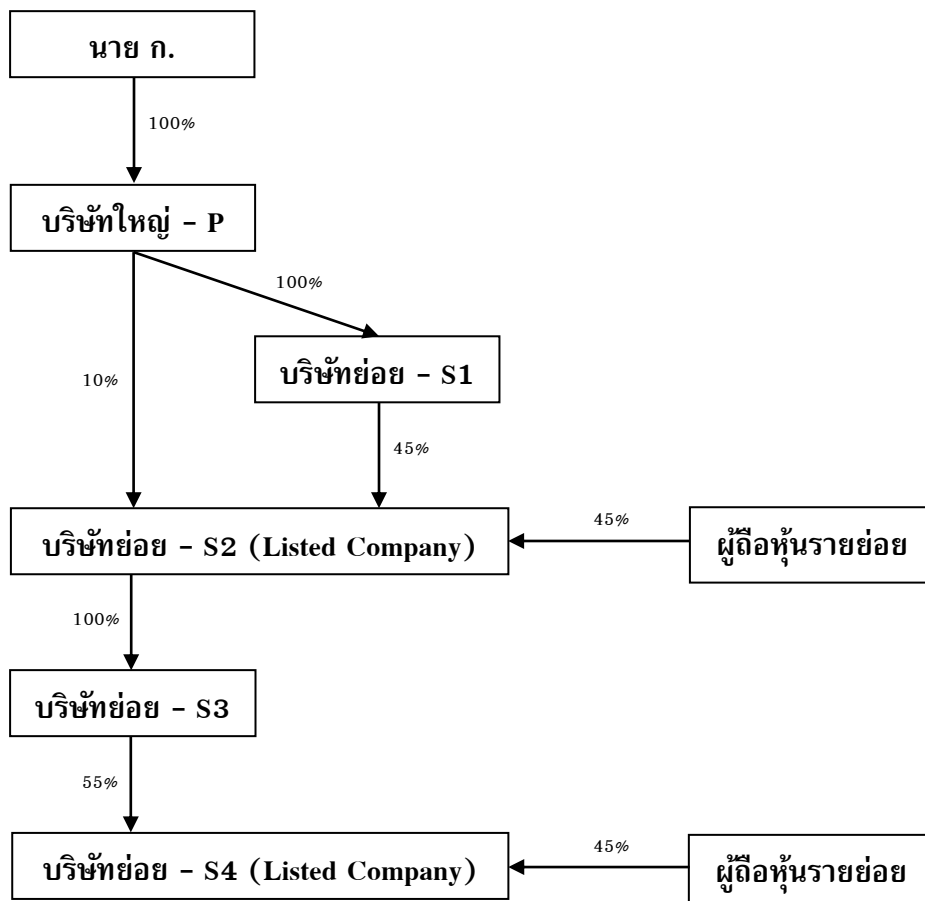
ในมุมมองของบริษัทใหญ่ - P:

บริษัทย่อย - S4 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากเป็นบริษัทย่อยของบริษัทการร่วม
ค้า - JV1 ซึ่งการร่วมค้าดังกล่าวเป็นการร่วมค้าของกลุ่มกิจการซึ่งมีบริษัทใหญ่ - P เป็นบริษัทใหญ่

การเปิดเผยข้อมูล

1. กิจการต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทใหญ่และบริษัทย่อยในทุกกรณี ไม่ว่าจะมียุทธการ
ระหว่างกันหรือไม่ กิจการต้องเปิดเผยชื่อของบริษัทใหญ่ และบุคคลหรือกิจการที่เป็นผู้ควบคุมสูงสุด
ในกิจการ (the ultimate controlling party) หากมิใช่เป็นบริษัทใหญ่ และหากบริษัทใหญ่หรือกิจการที่
เป็นผู้ควบคุมสูงสุดในกิจการไม่ได้จัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อสาธารณชน กิจการต้องเปิดเผยชื่อ
ของบริษัทใหญ่ที่อยู่ในลำดับถัดขึ้นไปที่มีการจัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อสาธารณชนด้วย

ตัวอย่างที่ 14 - การเปิดเผยชื่อของบริษัทใหญ่ บุคคลหรือกิจการที่เป็นผู้ควบคุมสูงสุดในกิจการ
(the ultimate controlling party) และบริษัทใหญ่ในลำดับสูงสุดของกลุ่มกิจการ (the ultimate parent
of the group)

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของบริษัทย่อย – S4 (Listed Company):

บริษัทใหญ่ และผู้ควบคุมสูงสุดในกิจการ (the ultimate controlling party) ของบริษัท คือ บริษัทย่อย – S3 และนาย ก. ตามลำดับ ทั้งนี้บริษัทใหญ่ในลำดับแรกสุดที่จัดทำงบการเงินรวมเพื่อเสนอต่อประชาชน คือ บริษัทย่อย – S2

* ทั้งนี้ นอกจากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันแล้ว บริษัทยังต้องเปิดเผยข้อมูลตาม มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน ย่อหน้าที่ 138.3 ที่กำหนดให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทใหญ่ในลำดับสูงสุดของกลุ่มกิจการ (the ultimate parent of the group) ดังนั้น บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลว่า บริษัทใหญ่ – P เป็นบริษัทใหญ่ในลำดับสูงสุดของกลุ่มกิจการ ตามย่อหน้าที่ 138.3 ของ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงินด้วย

2. กิจการต้องเปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่ผู้บริหารสำคัญของกิจการเป็นยอดรวมและแยกประเภทดังต่อไปนี้
 - 2.1 ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน
 - 2.2 ผลประโยชน์หลังออกจากงาน
 - 2.3 ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นๆ
 - 2.4 ผลประโยชน์เมื่อถูกเลิกจ้างงาน และ
 - 2.5 ผลประโยชน์ของพนักงานที่จ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
3. ในกรณีที่กิจการมีรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กิจการต้องเปิดเผย
 - 3.1 ลักษณะความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายการและยอดคงค้างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ที่จำเป็นในการทำความเข้าใจถึงผลกระทบจากความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่อาจมีต่อการเงิน
 - 3.2.1 จำนวนเงินของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 3.2.2 จำนวนเงินของยอดคงค้าง รวมถึงภาระผูกพัน และ
 - 3.2.2.1 ข้อกำหนด และเงื่อนไข รวมถึงหลักประกัน (ถ้ามี) และลักษณะของสิ่งตอบแทนที่จะใช้ในการชำระยอดคงค้างดังกล่าว และ
 - 3.2.2.2 รายละเอียดของการค้ำประกันที่ให้หรือได้รับ
 - 3.2.3 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงินของยอดคงค้าง และ
 - 3.2.4 หนี้สูญหรือหนี้สงสัยจะสูญที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวดที่เกิดขึ้นจากบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ทั้งนี้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลแยกจากกันตามแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

- บริษัทใหญ่
- กิจการซึ่งมีการควบคุมร่วมใน หรือกิจการที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการ
- บริษัทย่อย
- บริษัทร่วม
- การร่วมค้าที่กิจการเป็นผู้ลงทุนการร่วมค้า
- ผู้บริหารสำคัญของกิจการหรือของบริษัทใหญ่ และ
- บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันอื่น ๆ

4. ตัวอย่างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่กิจการต้องเปิดเผย

- การซื้อหรือขายสินค้า (ไม่ว่าจะเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือไม่)
- การซื้อหรือขายอสังหาริมทรัพย์หรือสินทรัพย์อื่น
- การให้หรือรับบริการ
- การมีสัญญาเช่าระยะยาวหรือให้เช่า
- รายการโอนหรือรับโอนงานวิจัยและพัฒนา
- รายการโอนหรือรับโอนสิทธิที่เกิดขึ้นภายใต้สัญญาการให้หรือใช้สิทธิ
- รายการโอนหรือรับโอนที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อตกลงการจัดการทางการเงิน (รวมถึงการกู้ยืมและการระดมทุนจากผู้ถือหุ้นที่ทำในรูปของเงินสดหรือในรูปแบบอื่น)
- การค้าประกันหรือการใช้หลักประกัน
- ภาวะผูกพันในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในกรณีที่มีเหตุการณ์ที่ระบุเกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงสัญญาที่มีผลบังคับแล้ว (ไม่ว่าจะมีการรับรู้หรือไม่) และ
- การชำระหนี้สินแทนกิจการ หรือการที่กิจการชำระหนี้สินแทนบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

5. การเปิดเผยว่ารายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าเช่นเดียวกับรายการที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน จะทำได้ก็ต่อเมื่อกิจการสามารถพิสูจน์ได้ว่ารายการที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้เปิดเผยไว้

การเปิดเผยข้อมูลสำหรับกิจการที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล

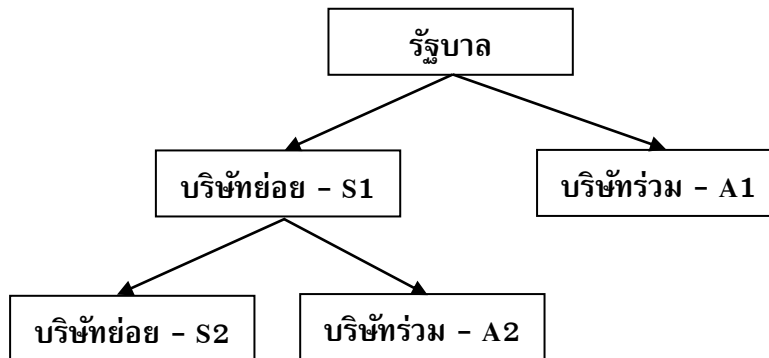
1. กิจการที่เสนอรายงานได้รับการยกเว้นจากข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลในข้อ 3 ในหัวข้อการเปิดเผยข้อมูล สำหรับรายการและยอดคงค้างของรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงภาวะผูกพันสำหรับรายการกับ

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

- รัฐบาล⁴ ซึ่งเป็นผู้ควบคุม หรือควบคุมร่วมใน หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการที่เสนอรายงาน และ
- กิจการซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากรัฐบาลเดียวกันนั้นเป็นผู้ควบคุม หรือควบคุมร่วมใน หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ เหนือทั้งกิจการที่เสนอรายงานและกิจการอื่น

ตัวอย่างที่ 15 - กิจการซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากรัฐบาลเดียวกันนั้นเป็นผู้ควบคุม หรือควบคุมร่วมใน หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ เหนือทั้งกิจการที่เสนอรายงานและกิจการอื่น

ในมุมมองของบริษัทร่วม - A2:

รัฐบาล เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากรัฐบาลมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือบริษัท บริษัทย่อย - S1 และ S2 และบริษัทร่วม - A1 เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท เนื่องจากมีรัฐบาลเดียวกันเป็นผู้ควบคุมและมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ เหนือทั้งบริษัทร่วม - A2 (กิจการที่เสนอรายงาน) และบริษัทย่อย - S1 และ S2 และบริษัทร่วม - A1

2. หากกิจการที่เสนอรายงานใช้ช้อยกเว้นตามข้อ 1 กิจการต้องเปิดเผยรายการระหว่างกันและยอดคงค้างที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวถึงในข้อ 1 ดังนี้
 - ชื่อของรัฐบาล และลักษณะของความสัมพันธ์กับกิจการที่เสนอรายงาน (กล่าวคือการควบคุม การควบคุมร่วม หรือมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ)

ตัวอย่างที่ 16 - การเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างกิจการและรัฐบาล

บริษัท ก. เป็นบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ จำนวนร้อยละ 68 ซึ่งถือว่ามีอำนาจควบคุมบริษัท

- ข้อมูลดังต่อไปนี้โดยมีรายละเอียดเพียงพอที่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินของกิจการเข้าใจถึงผลกระทบของรายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องที่มีต่องบการเงิน
 - ลักษณะของรายการและจำนวนเงินของแต่ละรายการที่มีนัยสำคัญ และ

⁴ หมายถึง รัฐบาล ตัวแทนรัฐบาล และหน่วยงานที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่น ประเทศ หรือระหว่างประเทศ

คู่มืออธิบายมาตรฐานการบัญชีนี้ ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

- สำหรับรายการอื่นซึ่งโดยรวมมีนัยสำคัญ แต่ว่าแต่ละรายการไม่มีนัยสำคัญ ควรเปิดเผยข้อบ่งชี้เชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณถึงขอบเขตของรายการ ประเภทของรายการที่เปิดเผยให้รวมรายการตามข้อ 4 ในหัวข้อการเปิดเผยข้อมูล

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

ปรับย้อนหลัง

ผลกระทบต่องบการเงินของกิจการ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ

มีผลกระทบเฉพาะกิจการที่พิจารณาเปลี่ยนสถานะของเงินลงทุน ให้สอดคล้องกับคำนิยามใหม่ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 เรื่อง งบการเงินรวม และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 เรื่อง การร่วมกิจการ

คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี วรระปี 2557-2560

รองศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์	ทุมมานนท์	ประธานคณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อังครัตน์	เพ็ญบจริยวัฒน์	ที่ปรึกษา
นางสาวเน่งน้อย	เจริญทวีทรัพย์	ที่ปรึกษา
ดร.ศุภมิตร	เตชะมนตรีกุล	กรรมการ
ดร.สันติ	กีระนันท์	กรรมการ
นายณรงค์	พันดาวงษ์	กรรมการ
นางสุรีพร	ศิริขันธ์ยกุล	กรรมการ
นางสาววันดี	สิรววัฒน์	กรรมการ
นางสาวสมบุรณ์	ศุภศิริภิญโญ	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย		
(นางวารภรณ์	วงศ์พินิจวโรดม)	กรรมการ
(นางสาวนภา	ลิขิตไพบูลย์)	กรรมการ
ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นางสาวภาสิน	จันทร์โมลี)	กรรมการ
(นางสาวแทนฟ้า	ชาติบุตร)	กรรมการ
ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นายสาโรช	ทองประคำ)	กรรมการ
(นางธัญพร	ตันติยวงศ์)	กรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นางสาวปรียานุช	จิ่งประเสริฐ)	กรรมการ
(นายณรงค์	ภาณุเดชทิพย์)	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน		
(นางสาวพวงชมนาด	จริยะจินดา)	กรรมการ
(นางภัทรา	ไชว์ศรี)	กรรมการ
(นางสาวสุนิตา	เจริญศิลป์)	กรรมการ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์		
(นางสาวอารีวัลย์	เอี่ยมดิลกวงศ์)	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิภาดา	ตันติประภา	กรรมการและเลขานุการ
ดร.สันสกฤต	วิจิตรเลขการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการด้านเทคนิคมาตรฐานการบัญชี วาระปี 2557-2560

นางสาวรุ่งนภา	เลิศสุวรรณกุล	ประธานอนุกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อังครัตน์	เพ็ญบจริยวัฒน์	ที่ปรึกษา
ดร.จิรดา	เพทายบรรลือ	อนุกรรมการ
นายกษิติ	เกตุสุริยงค์	อนุกรรมการ
นางสาวกัญญาณัฐ	ศรรัตน์ชัชวาลย์	อนุกรรมการ
นางฐานิตา	อ่ำสำอางค์	อนุกรรมการ
นายภาคภูมิ	วณิชชานานนท์	อนุกรรมการ
นายไพศาล	บุญศิริสุขะพงษ์	อนุกรรมการ
นายอุดมศักดิ์	บุศรานิพรรณ	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		
(นางสาวยุพาวดี	วรรณเลิศ)	อนุกรรมการ
(นางสาวแทนฟ้า	ชาติบุตร)	อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมสรรพากร		
(นางสาววรารวรรณ	กิจวิชา)	อนุกรรมการ
ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน		
(นางสาวสุนิตา	เจริญศิลป์)	อนุกรรมการ
ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย		
(นางสาวยุพิน	เรืองฤทธิ์)	อนุกรรมการ
(นายณรงค์	ภาณุเดชทิพย์)	อนุกรรมการ
(นางสาวเขมวันต์	ศรีสวัสดิ์)	อนุกรรมการ
นายกิตติ	เตชะเกษมบัณฑิตย์	อนุกรรมการและเลขานุการ